

PROCHO vydává prochor

píše bohumír procházka **ROVINY**

zvěsti z Jičína a okolí □ <http://prochor.unas.cz/> □ 1. březen 2009 č.3 / 09

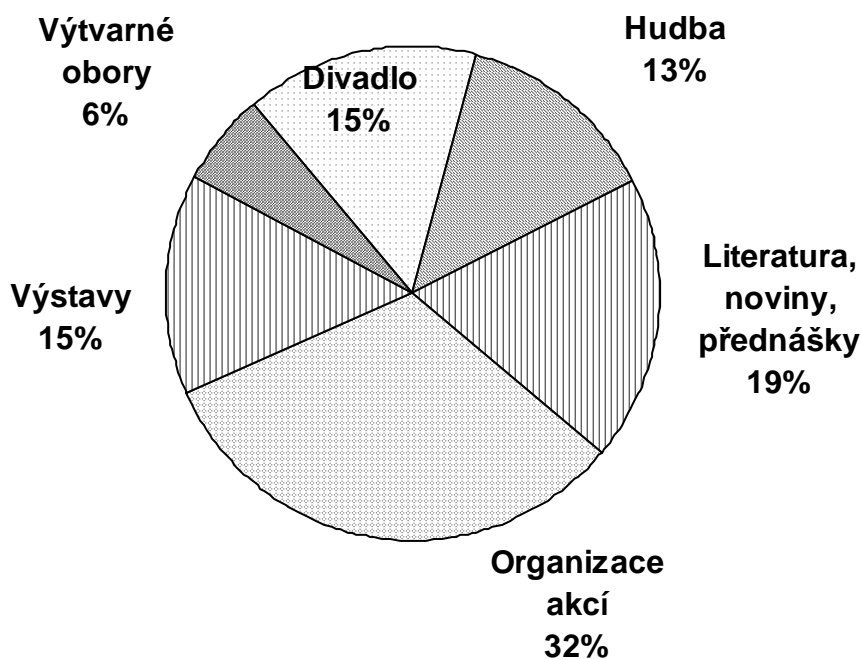
Hlad českého muzikanta

Protože silnice pod okny byla mokrá, nevezal jsem si kolo značky Author, ale kolo značky Velamos. To nemůže zrezivět. Protože už rezavé je. Silnice byla mokrá jen na konec Jičína. Pak byla sněhová. Ale jsem se nevrátil pro lyže. Nejsm žádný mejdlo. Mejdlo bylo na silnici. Úděl českého novináře je těžký. Sabinu Slonkovou chtěli zabít. Mí hrozilo jen zmrzačení. Mám přílbu. Někteří novináři si za své trable můžou sami.

Přijel jsem včas. Masopust nastal. Když skončila mše, šlo se na faru. V hale byly sesazené stoly a ty se opravdu prohejbaly. Nejlepší bylo škvarkové sádlo na domácím chlebu, silně sypané cibulkou. Ne, nejlepší byly HRABĚŇCINY ŘEZY (zvláštní koláč s jablky uvnitř). Ne nejlepší byl Michal. Michal je český muzikant, kapelmajstr Literácy, hudební vědec, loutkový řezbář a herec. Systematicky obcházel stůl a koštoval. Koštoval důkladně. Půldruhé hodiny mezi mší a průvodem mu nestačily. Když dokončil okruh, byl stůl skoro prázdný. Český muzikant to nemá lehké stran hladu. Jen nevím, zda to má těžší než novinář.

Ale Michalovy barokní varhánky tedy nejsou lehké. Při jídle stačil vysvětlit, že Komédie o jednom zhejralém synu, kterou po průvodu s přáteli hrál, vznikla někdy okolo roku 1796, ale ve skutečnosti v roce 1597. Protože v Kutné Hoře použili starou předlohu Tobiáše Mouřenína z Litomyšle. Taky vysvětlil, jak vypadal předchůdce mé foukací harmoniky a ještě spoustu dalšího. Michal je vědec, i když jí. Pak se všichni strojili do masek a jedna maska byl kůň s jezdcem a Jaromír dal do koňské tlamy ještě nějakou trávu. Byly tam babky, ponocný, medvěd, ten je důležitý. Přišel i pan harmonikář ze vsi a začal průvod. Akorát se moc nedařilo sladit historické dudy s ostruženskou harmonikou. Nejlepší, když hrál každý zvlášť. Inu, není jednoduché sladit myšlení dnešního občana se zvyklostmi doby barokní. Ale to se poddá, když bude dobrá vůle. U chalupy se vždycky zahrálo a hospodyně nalávala. Povšimnul jsem si, že co lili do těch štamprlat, mělo vždycky trochu jinou barvu. Začal jsem muzikanty litovat. V jednom gruntě přinesli úžasné malé koblížky. Když se nikdo nedíval, šel jsem si podruhé. Tak tohle bylo v Ostružně na svatou Cecílii. Trinitatis Societas spolu s obcí a farností Ostružno, kteří to všechno připravili, napsali na pozvánku: MASOPUST JUŽ NASTAL.

JIVÍNSKÝ ŠTEFAN 2008 PODLE OBORŮ

Bára odešla

„Je největší žijící odborník na Kartuziány u nás,“ řekl Jaromír. Bára začala na přednášce mluvit o tom, jaké stopy zanechal řád Kartuziánů u nás na Jičínsku. Mluvila věcně, znale, cvakala na počítači, aby promítala připravené fotky. Pečlivý pozorovatel viděl, jak se hrdá, aby nedbočovala. Protože Bára ví moc a mohla by zajímavě vyprávět i o věcech dalších a dalších. Věčný člověčí boj moudrých lidí s větvením myšlenek a poznání, které nám život (a naše konání v něm) přináší.

Přednáška skončila. Kdysi pracovnice Regionálního muzea a galerie v Jičíně Barbora Klipcová odjela do Olomouce. Do svého nového působiště. V Jičíně po ní zůstalo její dílo: Výstava Uzamčený svět, vše co připravila pro konferenci o Kartuziánech a o vězeňství, i další dílo. Mnoho zpracovaného materiálu, popsaných stránek, nafocených dokumentů.

Bára Klipcová je štíhlá blondýna, skvělý vědec, pracovitý člověk a pěkná holka. Vzhledem k věku je jasné, že se v Olomouci zakousne do muzejní práce se stejnou vehemencí jako v Jičíně. Koho by zajímalo, co si dlouhováška v té své hlavě při svém odchodu od zpracovaného díla prožívá?

Dopřávám si luxusu – říkat pravdu. Kam jsme se to dostali, že k vyslovení prosté pravdy je potřeba odvahy? (Karel Schwarzenberg)

Renata rezignovala

na svou funkci předsedkyně Občanského sdružení Lodžie. Bydlí v Praze (i když v Jičíně je často), dokumenty o konání, když je jich je třeba, vozí v jedné igelitce. Spolu s Martinem byli u všeho od začátku. Když přišel německý doktor Klinger s nápadem vybudovat v Libosadu zábavní park, když pak z odpůrců tohoto nápadu vzniklo občanské sdružení. Když se začalo konat, opravila se poustevnícká jeskyně, začali se tu scházet lidé na zpívání, čarodějnicích, spoustě kulturních pořadů. Když s mužem Martinem připravili pro rumcajsí pochodníky na osm set větrníků. I u všeho dohadování co s lodžii dál. Nikdy jsem neviděl, že by se hádala, mračila. Jen možná, ke konci, trochu únavy. Když na tu velkou práci bylo lidí málo.

Dobrá zpráva: Renata neodchází. Jen už není šéf. Renatu Lhotákovou vystřídal ve vedení Občanského sdružení Lodžie Robert Smolík, který je v obraze. Protože spolu už mnohé vykonali. Dílo pokračuje. Už se těším, až na čarodějnice zase přijede v Prahy zelené auto, Renata, Martin a pes začnou vykládat všechno, co je potřeba, aby se dětem v lodžii líbilo.

Uživit se uměním a nestát se při tom kurvou je občas kurva těžký. (Ondřej Ládek)
--

Tři na faře

Na libušské faře dne 22. 2. 2009 sešli se: Marek Antonín – kněz, literát, vědec literární; Kaván Antonín – malíř krajinář, Pokorný Jakub – výtvarník. Počítáme-li časově, tedy hlavně století devatenácté, dvacáté a jedenadvacáté. Pak byli přítomni bratři Vladimír a Bob Hochmanové – hráli, paní starostka Červová v červeném klobouku – nejdřív mluvila, pak nalévala a dolévala červeného. Samozřejmě i další lidé – hodně a v dobrém rozmaru. Ukázalo se, že zas tak nebylo podstatné, že dva prvně jmenovaní přítomni byli jen skrze své dílo. Obrazy Kavánovy k faře a Libuni patří, neb mnohé zde vznikaly. Moudra Markova, čtena v modrém pokoji, odnáší si mnozí domů. Kupříkladu: „Usiluj, dokud času zbývá ...“.

Nu a kameník Jakub přišel, aby na vše posvítil. Nainstaloval svícny a svítidla rozmanitá, i rybu v kameni i kovovou. Prostě předvedl své dílo užitého umění a nazval ho Fara plná světla. Pracně vynosil všechny kamenné, kovové i dřevěné své věci. Jen na pár hodin. Spolu s Hochmany a Libušskými způsobili, že lidé přišli, pohledem se potěšili, muziku poslouchali, u skleničky povídali a měli spolu hezkou chvíli.

Jak se můžete pohnout dopředu, když někdo nefekne promiň za to co udělal. (Hugh Jackman)
--

Kde je pravda

Nové Noviny z 9. ledna citují pana starostu, že současný stav omezení vystavování zboží na podloubí „vyhovuje devadesáti devíti procentům občanů“. Na dotaz, který průzkum či šetření prokázaly ono číslo 99 procent, pan starosta neodpověděl. Zajisté nejde tu o čísla. Jen o malou ukázkou práce vedení města. Podle zásady Pravda jsem já, Zákon jsem já. Ne proto, že jsem moudřejší, morálnější, lepší. Proto, že mám moc. Někteří říkají tomu POLITIKA.

Kousky z deníku

01 01 2009 Co mne potká na cestách

Už zase rozvážím. Intervaly mezi dvěma vydáními stále se zkracují. Jakoby mezi prvním a prvním nebyl měsíc, ale pár dnů. I takhle vypadá stáří. Čas, který nám zbývá, ubývá stále rychleji.

Mínus tři. Ale ty bílé tečky, to není sněžení. Na to jich je příliš málo. Na silnici, kde nejezdí moc aut, se drží. Vítr a těch nemnoho aut z nich kreslí abstraktní obrazy. Pak zafouká, obraz z bílých čar se změní. I ten je krásný. Jako ... jako se udělal na papíru ponořeném do nějakého podivného roztoku v knihařské dílně na pohádkovém festivalu. Ukazovala mi ho holka z knihařské školy. Šel jsem tam ještě jednou, nebyla tam. Knihařská dílna skončila. Tak teď ten abstraktní obraz tady mám. Na silnici. Ale není tu ta holka.

Jak se stmívá, zdá se mi obří plechová příšera v kovošrotu u vokšického zámku ještě příšernější. Rychle dávám do dveří noviny a ujíždím na západ. Za vsí se zvedá pole směrem k Veliši a jsou tam. Dva jezdci na koni. V šeru nepoznám jejich oblečení. Ale klidně mohli by to být rytíři, kteří jedou zatknout pana Haranta na Pecku. Vévoda zůstal v Jičíně, poslal své lidi. Věděl, že šlechtic Kryštof se dostaví. Byly tenkrát jiné časy, a jiné zvyky, než ty nynější za času Krejčíře. Akorát možná zima bývala tenkrát stejná.

08 01 2009 **Knížka o Sobotce**

Čtu si Karola Bílka a kol. Malé dějiny Sobotecka. Poutavé, poučné. Líbila by se mi tam mapka s přibližným vymezením území a pro orientaci čtenáře. Užitečný byl by výčet významných osobností se základními životopisnými údaji. Něco se dá doplnit do chystaného druhého dílu.

Jaké je to čtení dobrodružství! Na straně 121 se píše, že Balbín pozoroval z Veliše zkázu vesnice Křížánek. Teď je tam jen les u Záhub. Říkám si, že to není možné, že mezi tím je Holý vrch a kopec u Hřmenína. Jdu do map na internetu a pak se v Corelu (programu) učím kreslit v měřítku. Vzdálenosti a nadmořskou výšku. Je to možné. Promiň, Karole. Teď už mi jen zbývá ověřit si, jestli je opravu ze zámku v Jičíněvi vidět Loreta.

Na mnoha místech Karol cituje z pramenů, třeba kronik. Je to prima, jak se kdysi jedna věc psávala rozličným pravopisem, třeba i název obce, a nikdo se nad tím nepozastavoval. Bylo to fajn. Proč se nechat svazovat. A taky jsou krásná některá tehdejší slova. Škola byla **pokoutní**, obec byla **přiškolená, či přífařena**, na radnici byl úředník a jeho funkce byla **početvedoucí**.

11 01 2009 **Dvě víry?**

Jičínská synagoga. Na bíně je svitek látky, na něm 300 jmen. Jména těch, kteří 11. a 13. ledna 1943 nastoupili v Jičíně do transportu. Neuměle zpíváme židovské písně. Vedle mne cítím skolený hlas. Pan kaplan. Ten, který při kázání na dětské půlnoční vysvětlil rozdíl mezi „tvrdými“ a „měkkými“ dárky. A pak rozbalil velké červené papírové srdce. Teď tady katolický duchovní v synagoze zpívá židovské písně. I tohle je, chvála Bohu, náš svět současný.

16 01 2009 **Ve stopě**

už v půl osmé. V poledne bude brácha. Teď na modrý (vosk) a mlha. Dopředu skoro nevidím. Nevidím ani hroudy, co mi ničí skluznice. Dozadu se neohlížím. Měl bych v devětašedesáti? O poslední ohlédnutí požádal jsem Jaromíra. Zdali nezapomněl? Jen prosím žádnou ufnukanost, dyk taky v životě byla sranda. A žádný Zasvit' mi ty slunko zlaté. Chci Armstronga. Ne toho dopingového kolového. Toho dzezového.

Z mlhy slyším štěkot. Z Holína to nemůže být, ten je za kopcem. Asi vlk. Nebo vlkodlak? Štěkají vlkodlaci? Ale nejspíš neslyším nic, jen si myslím, že by k té mlze štěkot trochu patřil. Přidávám, zvyšuju rytmus. Ale jen chvíli. Protože tělo si velmi záhy zase sklouzne do tempa, které mu vyhovuje. Představuju si, jak v té mlze vypadá D1. Jsem rád, že jsem na P1 (P = potok Porák, 1 = jsem tady na lyžích první blázen, možná jediný). Stejně – je to skvělejší pocit – nic nevidět a téměř neslyšet.

16 01 2009 **Pohřeb**

Oldi (Houdek, 88, téměř celý život kantor na průmyslovce). Absolvent Sorbony, dobrý fyzik a chemik. Když jsme se zařizovali, přišli s ženou a nabídli nám půjčit na byt. Úroky nechtěli, bylo to proti jejich přesvědčení. Vzpomínám na jeho větu: „Co řekne moje žena, to musíte dělit dvěma.“ Byli skvělý pár.

Každé ráno přišel pan doktor na balkon a čerpal energii ze slunce. Mají v nebi balkony?

02 02 09 **Česat Prochoroviny**

Došel (v hlavě) mi jeden email kdysi (internetově) mi zaslanej. Pisatelka radí vypustit z novin jedno ... no popíchnutí. Udělal jsem to. Několika lidem jsem ušetřil trochunaštvanost. Sobě jsem způsobil výčitky, že jeden problém zůstal nepojmenován. A blbej pocit, zda by takhle Prochoroviny zůstaly Prochorovinami. Ta otázka vtírá se často. Jistě, není problém vydávat bezkonfliktní noviny. Některé okolo, i v Jičíně, to dokazují.

Rád čtu v Lidovkách Rejžka, Machalickou. O Rejžkovi se jeden český novinář vyjádřil, že je žlučovitéj skřet. Někteří mu spílají i v Lidovkách. Ale otvírá věci, o kterých bych já třeba nevěděl. Otvírá je po svém a s chybama. Dovedu si představit, kolik lidí naštal a naštve. I novináři jsou lidé chybní. Nechce se mi věřit, že jsou to většinou chyby záměrné. Často stojí před volbou, zda o něčem napsat s vědomím, že se můžu dopustit chyby, že budou důsledky rozličné, nebo jít na pivo.

05 02 09 **Štefan a kriminál**

Rozvážím štefánské pozvánky. Nejradši osobně, s některými lidmi rád mluvím. A oni rádi mluví o své práci. Právem. Do Valdic jsem se trochu bál – představa, že projdu vším tím zabezpečením a pak na mne nebude mít stejně nikdo čas nebyla příjemná. Jak se někdy mýlíme!

„To jste mi udělali radost...“, řekl pan ředitel Kocourek hned na začátku. A pak jsme si povídali. Netušil jsem, že ve vojenských podmínkách, které tu zákonitě panují, vyvolá zmínka o kultuře takový příjemný ohlas. Oni jsou nominováni právem. Co udělali s kostelem v areálu věznice (výstavy, expozice) nebo jak se podíleli na konferenci v muzeu, to je úžasné. Cestou zpátky jsem si uvědomil, jak se tu úžasně spojují dva světy. Ten vězeňský, drsný a kulturní. A jak to jde dohromady. I o tomhle je Štefan.

Zařazení starších zpráv je způsobeno skutečností, že únorové noviny byly celé věnovány Jivínskému Štefanovi.
--

JIVÍNSKÝ ŠTEFAN 2008

Obec	2009 dlouh.		souč.	%
Běchary	4		4	1,8
Brada	3		3	1,4
Bukvice	4	1	5	2,3
Dětenice	3	1	4	1,8
Holovousy		1	1	0,5
Hořice	15	13	28	12,8
Jičín	73	29	102	46,8
Jinolice	1		1	0,5
Keteň		1	1	0,5
Kopidlno	6	2	8	3,7
Libáň	1		1	0,5
Libošovice	1		1	0,5
Libuň	5	3	8	3,7
Malechovice	2	4	6	2,8
Markvartice		1	1	0,5
Miletín		1	1	0,5
Miličeves	2		2	0,9
Mlázovice	1		1	0,5
Mlýnec		1	1	0,5
Nová Paka	1	1	2	0,9
Ostroměř	1		1	0,5
Ostružno	2		2	0,9
Pecka		1	1	0,5
Řeheč	4	2	6	2,8
Samšina	1		1	0,5
Slavhostice		1	1	0,5
Sobotka	4	3	7	3,2
Tuř	1		1	0,5
Valdice	1		1	0,5
Valdov		1	1	0,5
Veliš	1		1	0,5
Vitíněves	1		1	0,5
Vokšice	5		5	2,3
Vršce	1		1	0,5
Vys. Veselí	3		3	1,4
Železnice	2	1	3	1,4
Celkem	150	68	218	100,0

literární **PROCHOROVINY** příloha

Kačenka

- Káča mi vyprávěla, že chodějí s Jíťou a ještě Jánevímským do světa, který se jmenuje Tajemno. Je tam čarodějnická škola a platí tam čarodějnické zákony. Ale nesmí mi je prozradit. Tak proč o tom mluví? No jo, ženská. Naznačí – a pak od toho uteče.

- „A je venku.“ Tak se jmenuje fotka – pohled do Kačenčiny pusy. Zkrátím to. Už nemá jedničku vlevo nahoře. Byla to prý událost. Otec držel nohy, matka ruce, sestřička hlavu. Paní doktorka je placená za kleště. Káča řvala zadarmo, ale bylo to slyšet tuze daleko. Teď každému tu svou skorobezzubou pusou ukazuje a vytahuje se. Dokonce tvrdí, že příště už to bude dobré – klidné. Dostala totiž prášky proti strachu. Ukázala. Nápadně se tvarem i barvou podobají lentilkám, ale kdo je sní, už se nebojí. A ještě jeden důsledek extrakce má. Káča se každý den dožaduje zmrzliny. Že to řekla paní doktorka, že si musí na tu ránu dávat studené. Jak jí znám, vydrží ji to nejmíň do příštích Vánoc.

- „Adam je feťák,“ oznámila Káča. Když viděla, že jsem se zarazil, asi to chtěla zmírnit, dodala, že „je jí sympatickejš“. Hned jsem se zeptal, co je to feťák. Nechtěla to rozvádět. Ale spíš nevěděla. Jen naznačila, že tam byly nějaké stříkačky. Ano, injekční stříkačky používáme, když vedeme na zahradě vodní válku. A tak nevím, zda myslela právě takové stříkačky. Vlastně nevím toho víc. Vlastně toho o těch našich dětech víme hodně málo.

- „Pětejden“ pojede Káča na hory, jak mi řekla. Nevím kdy, zda za pět tejdnu, čí pátý den. V těchhle věcech ještě dívka nemá úplně jasno a nechtěl jsem ji uvádět do rozpaků. Ostatně – je to tak důležité, nějak si to těšení rámovat časově? Sám moment představy čehosi příjemného je přece důležitější, ne? Oni to ti lidé okolo pohlídají, kdy to opravdu bude.

- Dialog náš:

„Není to pravda.“

„Co není pravda?“

„Že jsou všechny blondýny hloupé. Maminka říkala, že to není pravda.“

„A kdo ti to, prosím tě, říkal?“

„Ty, dědo.“

Pozor, pánové! Ony si všechno pamatují a vědí, kdy to mají vytáhnout.

- Na schodech jsem řekl: „Při své rozjívěnosti sis zapomněla vzít rukavice.“

Ona řekla: „Tos mně to nemohl říct dřív, ty blbečku?“

Bum. Co udělá rodič? Co udělá prarodič? Co by udělal ochránce lidských práv? Domluva? Jednoznačně a hned po tlamě?

Neudělal jsem nic, ale dveře jsem zpátky neodemknu. Ať mrzne.

Pointa? Ve školce jsem vyndal rukavice, které jsem pochopitelně vzal do své kapsy, aby na školkové vycházce nemrzla.

Pointa 2: Slovo blbečku znělo z něžných dívčích úst téměř mazlivě.

Paní Blažena Zatloukalová při přebírání Jivínského Štefana řekla:
Život je krásnej, i když mám tu devadesátku.

Prochoroviny

kulturní (skoro) měsíčník

založeno roku 1998

Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín

tel.: 493 523 492.

Evidenční číslo MK ČR E 13158

e-mail: prochor.jc@tiscali.cz

Noviny vznikly s laskavou pomocí

APEL, s. r. o., Jičín,

GENERALI POJIŠŤOVNA, a.s.,

Denisova 504, Jičín

tel. fax: 493 523 024